

(המשך מעמוד 7)

וההכנות לשיחרור החטופים. שעות הלילה עברו לאט. מחסומים רבים הוצבו. עוד בשעות הערב המוקדמות, ככל כבישי הגישה לאזור שבו עמד האוטובוס, שיירה גדולה של משאיות ומכוניות פרטיות נעצרה והתאספה ליד מחסום ארו, מחסום הכניסה הצפוני לרצועת-עזה, ולאיש מהם לא ניתן לעבור פנימה לתוך הרצועה. הכפרים מסביב היו גם הם שקטים לחלוטין. התושבים התכנסו בתוך בתיהם ולא העזו לצאת החוצה. במהירות החרשות ברדיו ובטל"ו וויזיה לא הוזכרה מילה מכל מה שהתחולל במשך כל הלילה בצומת של דיר-אל-בלה. אלה המשיכו לדווח באופן שוטף על ההתמודדות בחרות ועל ההצבעה במערך. אך השמועה כבר עשתה לה כנפיים במהירות רבה, מבלי שתהיה שום הודעה רשמית. למרות זאת הגיעו קרובי מישפחה מבוהלים של החטופים אל המישטרה כאשורד ובאשקלון וביקשו לדעת מה עלה בגורל יקיריהם.

תפסו עמדות בחושך, מסביב לאוטובוס החטוף. הם ישבו כשקט מוחלט וחיכו לפקודת היוזק.

הירת התחיל לרדת לכיוון מערב, וממורה התחיל יום חדש שצבע את השמיים בכחול עמוק של שחר. קולו של מואזי בקע מאחד המיסגרים והכריז על תפילת הבוקר. השעה היתה חמש רקות ל-5, וצרוך יריות קטע את השקט המתוח. אחריו התחילה הפעילות. ציוותי העזרה הרפואית נכנסו לאמבולנסים ודהרו במהירות לכיוון האוטובוס. מסוקים צבאיים חגו מעל האזור וירדו בטיטורט מחריש בשדה הסמוך לכביש. פצועים החלו מורדים מן האוטובוס המחוררר על גבי אלונקות והונחו בשורה בשולי הכביש, במרחק כמה עשרות מטרים מהאוטובוס שבו ישבו במתח ובפחד במשך לילה שלם, כשאיום יודעים מה יהיה נסופם. צרחות מבוהלות-נשמעו מכיוון האוטובוס, צרחות של פצועים ושל אנשים שנאנחו בהקלה.

שתי הגופות נבדקו

ל יד סוללת העסר שבשולי הכביש היתה מונחת שורה של אלונקות. פצועים שלא יכלו ללכת בכוחות עצמם הונחו על גבי האלונקות והובלו למקום, שם עטו עליהם צוותים

טיפול נמרץ - צוותים רפואיים, צבאיים ואזרחיים, עבדו מייד אחרי השתלטות החיילים על האוטובוס החטוף.

במדינה

הנעם

נתיב הרמים

השבוע התקבלו החלטות בעלות משמעות נוראה, מבלי שהציבור הבין זאת

שעות ארוכות נמשכה ההצבעה בתנועת החרות, לקראת סיומה הרישמי של ההתמודדות בין יצחק שמיר ואריאל שרון. בשעה שנערכה ההצבעה, נפצעו ארבעה חיילי-צה"ל בלבנון. כאותה שעה נחטף אוטובוס בקו תל-אביב אשדוד (ראה כתבה). שמיר ושרון יחדיו אחראיים למילחמת-הלבנון, שמטרתה העיקרית היתה, להשמיד את תשתית המחב"ל, כדי להגן על שלום הגליל, ועל אחת כמה וכמה על שלום העורף הישראלי. לדיכוי שניהם, נחלה המילחמה הצלחה מלאה, תשתית המחב"ל נהרסה ללא-תקומה. אולם מזה שנים לא היו בארץ פיגועים כה רבים, בתכיפות כה רבה, כפי שהיו בשבועות האחרונים. עונש מוות. נראה כי שמיר ועמיתיו בממשלה החליטו שמול גל גואה חדש זה של פיגועים, שנועד להפגין את יכולתם של האירגונים הפלסטיניים לנהל מלחמה-זעירה גם בלי בסיס טריטוריאלי בלבנון, עליהם לנקוט אמצעים חדשים.

כפי שהודיע שמיר, בראיון טלוויזיוני הוחלט לראוץ לכך ששום מחבל לא ייצא חי מפיגוע. חזר על כך משה ארנס: שום מחבל לא יישאר בחיים. כלומר: כל פלסטיני שיצא לפיגוע כלשהו, יידע מראש שוהי משימת-התאבדות, ושמותו כמעט מובטח מראש.

מירשם למרחץ דמים. שיטות כאלה נדרשו לא פעם בתולדות המאבק הארוך בין ישראל והאירגונים הפלסטיניים, ובדרך כלל הם נפסלו — ולא דווקא מטעמים הומניטריים. השיקול היה צבאי טהור. פידאיון היודעים כי גורלם נחרץ, וכי חייהם לא יינצלו בשום מיקרה — לא יהיה להם שום מניע לחוס מצידם על חיים ישראלים. כל פיגוע יהפוך אז למעשה-הסבת הרדי, ובמיקרה של השבוע: אילו ידעו על כך חוטפי האוטובוס, היו רוצחים את כל יושבי האוטובוס.

ספק אם יצחק שמיר ומשה ארנס, שני הקנאים החייכניים, הם בעלי רמת-השיקול המתאימה כדי לקבל הכרעות כאלה, ואם הם הבינו את מלוא משמעות ההחלטה.

נראה כי האירישות לחייראדם אינה עוד תכונה של הצד הפלסטיני בלבד. הוא פושט גם לצד הישראלי. ניהול הקרב על האוטובוס החטוף עלול לאשר זאת — שהרי כל הנפגעים הישראליים נפגעו עליידי משרדריהם, במהלך הלילה הארוך.

הדרך לאסון. מובן שמי שצריך לטפל בפיגועים כאלה עומד לפני ברירה אכזרית. שיטות הומאניות יותר עלולות להקטין את הסיכוי לצמצם את הפיגועים, ולעודד שיגועים נוספים. אין זה שיקול שאפשר להתעלם ממנו. זוהי החלטה קשה. אין לקנא במי שצריך לקבל אותה. אבל מי שמקבל החלטות כאלה מבלי לשקול את מלוא המשמעות של התוצאות — מבחינה צבאית, פוליטית, מוסרית והסברתית — עלול לגרום למדינת-ישראל, למעמדה ולביטחונה, נזק בליישוער, העולה בהרבה על הנזק שהפיגועים עצמם עלולים לגרום לו.

כאשר מתקבלות החלטות כאלה עליידי שילטון כושל וקנאי, ערב בחירות, הם עלולים לגרום לאסון.

כשלב זה כבר היה ברור כי היתה זו פעולה של חובכים. פעולה לא מתוכננת, שבוצעה באופן ספונטני. התוקפים היו בחורים צעירים. גם אחרי שזיהו את עצמם בפני נהג האוטובוס והנוסעים, הירשו, באופן מפתיע, לאסתר בן-חמו לרדת מן האוטובוס, מה שאיפשר לה להודיע לכוחות הביטחון ולמישטרה על אשר נעשה באוטובוס הדוהר דרומה. חולייה מיקצועית לא היתה מסתכנת במעשה כזה.

הם גם לא השתמשו ברימונים שברשותם ולא פגעו בעצמם בחיי הנוסעים הרבים שהיו לכודים שם. לדברי חלק מן הנוסעים הם התנהגו אליהם בנימוס ובאדיבות. והיו בעצמם מבוהלים לא פחות מן החטופים.

כשהסתיימו פעולות הפיגוע, וכאשר כל הנוסעים הועלו על המסוקים הצבאיים והוטסו מן המקום וכל הבריאים נרגעו והיו מכוסים בשמיכות שהגנו עליהם מצוית הלילה ומן הרעד שתקף אותם כשל הבהלה, התפנו החיילים לפנות את גופותיהם של שני התוקפים מתוך האוטוס המנוקב.

הם הניחו את גופתו של הבחור שהיה שעון על ההגה בתוך שמיכה צבאית.

חברו היה מוטל על הספסל האחורי, כשגולגלתו מרוצצת ודמו זרם אל ריצפת המתכת של האוטובוס. החובשים וכוחות הביטחון דאגו קודם לניצולים החטופים. הם בדקו כל אחד ואחד מהם וטיפלו מיד בפצועים. הללו הועברו בתוך זמן קצר, אחרי שקיבלו טיפול רפואי ראשוני, אל המסוקים שהמתינו בצד והוטסו במהירות אל בית החולים תל-השומר שליד תל-אביב.

בשעה הזאת נשברה גם דיממת התיקשורת והרדיו הודיע כי הפעולה נסתיימה. שניים מן החטופים, כך נאמר ברדיו בשעות הבוקר המוקדמות, נורו בתוך האוטובוס ושניים נתפסו חיים. בזמן שהרופאים והחובשים טיפלו בפצועים על גבי האלונקות בצידו הדרך, עסקו צוותים אחרים של כוחות הביטחון בבדיקה יסודית של האוטובוס. הם בדקו שוב ושוב את שתי גופות התוקפים שערייזו שתתו רם. כדי לוודא שאינם נושאים על גופם חומרי נפץ.

המיוודה הקטנה שהיתה ברשותם הוצאה מתוך האוטובוס ובה, כך התברר היו רימונים, אשר לא באו לכלל שימוש. כל חומרי הבלה אחרים לא נמצאו באוטובוס.

לתוך משאית

צבאית שהמתינה בצד. את גופתו של הבחור השני היה קשה יותר להוציא מכיוון שהיתה מרוטשת. המשאית התקדמה לעבר אחורי האוטובוס. שוטרים צבאיים עמדו בשורה ארוכה כשהם מנסים למנוע מן הצלמים הרבים להנציח את העברת הגופה אל תוך ההכב הצבאי. חיילים נכנסו פנימה, משכו את הגופה בחולצה המגואלת בדם והתחילו להעביר אותה אל המשאית.

אחרי המתנה מתוחה של לילה שלם, הסתיים הכל בתוך זמן קצר ביותר. מה שנותר החיילים לעשות היה לאסוף את תרמילי הכדורים מסביב לאוטובוס ולהוריד ממנו את הפציהם של הנוסעים. הרבר נעשה אחרי שעברו התפצים בדיקה מדוקדקת ששא יש בהם חומרי חבלה, אך לא נמצא רבר, לא בחפצי הנוסעים ולא ברכב עצמו. הפעולה נגמרה. למחרת, ביום השבת, הודיעו בחדשות כי פוצצו את בתיהם של ארבעת החטופים. הללו כבר לא היו בחיים.

ענת סרגוסטי

אל המשאית - גופתו של אחד החטוף - מים מוצאת דרך החלון האחורי של האוטובוס אל משאית צבאית שהתקדבה למקום. כדי לקחת אותו. חברו, שנהרג אף הוא בעת ההשתלטות, הוצא מן הצד הקידמי של הרכב, הוכנס לשמיכה צבאית והושלך בתנופה אל תוך המשאית.